

DEBRECZENI

FÜGGETLEN UJSÁG

Debrecen, XXI. évf. 124. szám.

ÁRA 40 KORONA

1923 június 5. Kedd.

Egy beszédről

A debreczeni állami főreáliskola jubiláris ünnepségének a keretei közül az aktualitáson túlnövő és az iskolától és jubileumtól távoli eső területekre is átugró fényességű esemény emelkedik ki. A vasárnap déli banketten számos felkészült között egy olyan beszéd hangzott el, amelynek túl kellene zendülnie az étermi falakon, túl a város határain és termékenyítő eső gyanánt kellene lehullania mindazok szívére, akik a kétség, a gyűlölet, a gyűlölet és a bosszú kínzó karmai között vergődnek. Frissítő nyári záporként hatna ez a szelíd és zengő szózat a szkeptikusmarta, szikkadt lélekmezőkön, üdítő és elősarjaztva a jószándék, a békevágy és emberszeretet fagyóan rejtődző csiráit.

Pálffy Béla apát tegnapi szavai, amelyeket a nevelői munkáról és kötelességeiről és a felekezeti megértéséről mondott, culyban, értékben megháromszorozódnak, ha figyelembe vesszük az időpontot, amikor elhangzottak s az ajkakat, amelyekről elhangzottak. A társadalmi, faji, nemzetiségi és felekezeti villongások korában esendült meg ez a csitító hangszó, hargos — torzadalmas zivatarban s mi szárnyat szeretnénk adni minden szó alá; suhanjon, röpködjön, szálljon, mint a béke szelíd galambja! Pálffy Béla apát ajakáról röppentek el a szavak, mintegy harsulyozásként annak, hogy nem a felekezeti tagjának egyéni véleménye hangzott itt világgá, hanem az egyetemes gondolat, az egyetemes kívánság, a közönség.

Debreczenben nem voltak tragikus túrlódások a hitfelekezetek között. De voltak apró és kényes félreértések, voltak kiesiny és hántó tüskeszúrások, voltak elhallgatott vagy félíg kimondott gyanakvások, féltelmek, izgalmak. A csillapító, magyarázó, sőt békítő hangok is fel-felcsendültek olykor, azonban mélyebb és tartósabb eredmény nélkül. Pálffy apát békére hívó, szíveket nyugtató, szép szavait éppen azért szeretnénk erősen, kétszer és háromszor és tízszer is aláhuzni, hogy az igaz szó ne kiáltson megint a pusztába, hanem zúgjon, hasson el azokig a fülekig, amelyek mindmáig konok sükettségbe zárkóztak az intó be zedek legerősebb hangjai elől is, de mikrofonj érzékenységgel rezzenget fel minden kis disszonáns neszre.

Ezekre a mondatokra s arra, hogy megfogjam a szíveket, lelkeket és agyak talajában, soha nagyobb szükség nem volt, mint most. A nemzeti összefogás szükségességét hangzólatni szinte önmagát gonyoló, fájdalom irázissá lett anyagi hasztalan — és meddő kísérlet után. És mégis, ezer kudarc és ezer hín próba után most újból fellobban a sötétülő lélekben a reménység hűnyó, haldokló tüze. Hátha?! Hátha most, ezeregyedszer, boldog, jogantató varázslat ilt az emberi szavakon, hátha most nem ridegen zárt kapukhoz esapódnak, mint félszeg, vaksí denevérek, a szívből szakadt emberi gondolatok, ha-

nem nyitott, értő és meleg ember-szívekre találunk?! Hátha?!

A fellobogó bizodalom szerényke máglyájára odavetjük tűz-élesztőnek a legnagyobb magyarnak, Széchenyi István grófnak egyetlen mondatát, a mely a Stádium lapjai előtt olvasható és olvasandó, áhitattal, hívó hit-tel és engedelmesen.

„Fiatal és régi, nemes és nem ne-

mes, catholicus és nem catholicus, fogi kezét most s hín szenvedelmének, kislekű viszátkodásidnak ne áldozd fel honod nemesak javát, de valóban még létét is.”

Kilencenkét esztrendő, vés szavak ezek, de mintha csak tegnap íródtak volna... Mintha csak tegnap zengtek volna el... — Debreczenben, a Pálffy Béla pohárköszöntőjében.

Kiegyenítődnek az ellentétek Bethlen és Gömbös között

Budapest, június 4. Az egész politikai világ feszülten várja Bethlen miniszterelnök holnapi exozéját, bár a holnapi ülés előre megíósolt főerdékessége: Bethlen és Gömbös nyilvános esatája elmarad. Még a mult hét végén úgy állottak a dolgok, hogy Bethlen miniszterelnök közszólalását a nemzetgyűlés holnapi ülésén nyomon követi Gömbös Gyula beszéde, amely részletesen rámutat azokra a pontokra a kormány politikájában, amelyek a fémjelzett „konstruktív” politikának lehetetlenné teszik a kormány támogatását.

A szenzációsi nyitl összecsapás azonban elmarad, sőt minden jele megvan annak, hogy a Bethlen-Gömbös afférl elsimítására, az ellentétek kiegyenítésére indított tárgyalások kedvező mederben haladnak. Azokban a körökben, amelyek a kormánypárt egységét szívükön viselik már a közeljövőben nyilatkozatot várnak Bethlen István gróftól a párt egységére és a kormány politikájának Wolff-Gömböséktől kifogásolt részleteire s bizton remélik, hogy ez a nyilatkozat elsimítja a ma még fémálló ellentéteket is. Minden valószínűség szerint az a nyilatkozat kifejezetten hangsúlyozni fogja a kormány legkezeletti Gömbösök politikája sarkalatos pontjainak az országos politikában való érvényesítésére. Amíg azonban ilyen tárgyalások folynak, Gömbösök mellékholgói minden alkalommal felszólalnak arra, hogy szóban és írásban hangos támadásokkal a kormány ellen erősítsék Gömbös pozícióját a miniszterelnökkel szemben. Így Prónay, Héjjas és Lendvay István tegnap Czegléden tartott népgyűlésükön rendkívül hevesen támadták a kormányt beszédeikben, amelyeknek fenyegető hangja már jól ismert.

A függetlenségi párt nem áll összeköttetésben Gömbösökkel

Az elmúlt héten a Debreczeni Független Ujság is megírta, hogy bizonyos októbrista körökben a Bethlen-Gömbös harcra kapcsolathoz olyan irányu propaganda indult meg, amely az októbristák és Gömbösök között kapcsolatot akar teremteni. Ma gróf Batthyány Tivadar nyilatkozatában leszögezi, hogy Gömbösökhöz a Függetlenségi párt sohasem közeledett egy lépést sem, amit mi is koncedálunk azzal, hogy a függetlenségi hiábavaló megkönyékezésében Gömbösök harcának egy taktikai fazisát látjuk. Alább közöljük Batthyány érdekes nyilatkozatát:

— A kommun bukásával kezdetét vett és némi veriansokkal a mai napig is folytatott kurzuspolitika nézetem szerint Magyarországot egy újabb, végzetes katasztrófa felé viszi. Ugy a kül-, mint a belpolitika teljesen helytelen irányban vezetettik. Gróf Bethlen István párisi balsikere,

valamint az a tény, hogy Rómában, dacára a kormány részéről tüntetően folytatott magyar-olasz barátkozásnak, Mussolini még mindig a trianoni szerződés pénzügyi terheit követeli tőlünk, mutatják, hogy ez uton tovább haladni nem szabad. Aki azt a politikát csinálja, amelyet a Függetlenségi 48-as Kossuth-Párthoz intézett jelentésben kifejtettem, az jár a helyes uton és azt, egyedül azt vágyok haldandó támogatni.

— Ami már most az egységesnek nevezett párt különböző irakelóinak politikai terveit illeti, úgy én azokat nagy érdeklődéssel bár, de páholyból nézem. Egyik irakcióval sem állok összeköttetésben, egyikkel sem tárgyalok, harcokról pedig csak annyit tudok, amennyit minden magyar újságvásó.

— Öszintén megmondom, az ország érdekeiben kívánatosnak tartom, hogy a Bethlen-kormány mielőbb félreálljon, az egységes párt pedig eleméire homoljon, mert ez lenne a leg-egyszerűbb módja annak, hogy szigoruan a mai alkotmányos alapon egy új csoportosulás följön létre, amely kormányzati programját a külpolitikában megértést és megbékülést szomszédainkkal, békét mindenkivel szemben, a belpolitikában pedig minden fehér és vörös szélsőségtől mentes nemzeti demokráciát fogadjon el.

A kormányzó megbocsáthatatlan hünnök tartaná, ha a földbírtok-reformról politikai érdekek érvényesülnének

Horthy Miklós kormányzó és felesége vasárnap délelőtt 9 órakor Szé-

A magyar korona bécsi kurzusát a budapesti devizaközpont politikája nyomja le

A magyar korona zürichi kurzusa és bécsi jegyzése között immár hónapok óta diszparitás mutatkozik. A zürichi kurzus szerint a magyar koronát ma 14—15-ös kellene Bécsben jegyezni, ezzel szemben a bécsi devizaközpont által megállapított kurzus állandóan 12 körül ingadozik. A „Debreczeni Független Ujság” bécsi szerkesztősége illetékes helyen érdeklődött ezen feltűnő és a bécsi piac pontosságát folytató a magyar közgazdaságra oly hátrányos diszparitás okai fölül. Érdeklődésünkre azt a választ kaptuk, hogy a bécsi piacon a magyar koronában nagy a kínálat és ez az oka annak, hogy a bécsi jegyzés 2—3 ponttal a zürichi kurzus alatt van. A magyar korona tartó kínálatát a budapesti devizaközpont politikájával magyarázzák. Az osztrák kereskedők ugyanis tekintélyes összegű magyar koronát teauráltak, hogy a magyarországi rendelkezéseiket magyar koronában fizethessék ki. A budapesti devizaközpont azonban csak idegen valuta ellenében engedélyez export-üzleteket.

kesfehérvárra érkeztek. A kormányzó a küldöttségek élén Zavaros Aladár polgármester üdvözölte. A pályaudvarról a kormányzó kíséretével a lovassági laktanyába haitatott, hol résztvett a zászlószentelési ünnepségen. Innen a kormányzó a város házára haitatott, ahol a város társadalmi egyesületeinek tisztelgését fogadta. Az üdvözölő beszédre a kormányzó a következőkben válaszolt:

— Itt minden röghöz a nemzeti kultúra megalapításának és első szent királyunknak emléke fűződik. Hazaszeretetre, istenfélelemre, összetartásra, becsületes munkára — mindarra, amire a szent király tanította a nemzetet, ma inkább szükség van, mint valaha. Ha ezek között ma különösen kiemelem az összetartást, az egységet, az azért van, mert sorsdöntő szükségük érzete még mindig nem él eléggé a lelkekben. Egységbe forrva, az egyéni és osztályérdekeket mindig és mindenben alárendelve az összesség érdekeinek, kell megerősödésünkön és talpraállításunkon dolgozunk.

— Most ismét egy olyan kérdés nyomult fokozott erővel előtérbe, a mely ezt az egységet szenvedélyzeteti és amely körül máris szenvedelmefés viták folytak. A földbírtokreform kérdésére célzok. A többtermelés és ezzel a gazdasági megerősödésünk, a társadalmi béke és ezzel belső konszolidációnk érdeke a legszorosabban összefügg ezzel a kérdéssel. Mindig csak az egyetemes érdeket, az ország érdekét tartva szem előtt, kell vizsgálunk azt, van-e szükség és ha igen, mennyiben van szükség e téren arra, hogy az eddigi törvényes intézkedések valamely irányban kiegyensúlyozottak legyenek. Ha a kérdés tárgyalásánál szenvedelmefés lesznek úrrá a lelkekben, a szabályozásnál az összesség érdeke helyett egyes társadalmi osztályok vagy foglalkozási ágak külön érdekei jutnak túlsúlyra, ennek csak az ország, konszolidációnk és gazdasági megerősödésünk kell, hogy mérhetetlen kárát vallja.

— Megbocsáthatatlan hünnök és végzetes hiba volna, ha ebben a kérdésben politikai szempontok, politikai érdekek kívánának érvényesülni. — Tartanak ki híven és állhatatosan azon nemes eszme mellett, amelyeket Szent István hagyott örökbe a városnak és az egész nemzetnek.

Egy sváci bankesoport tízmillió frank kölcsönt ad Magyarországnak

Budapest, május 4. Hosszabb ideje tárgyalás folyik a magyar kormány és egy sváci bankesoport között kisebb összegű bankkölcsön felvételéről. A tárgyalásoknál annak idején báró Ullmann Adolf, Walder Gyula,

Weisz Fülöp, Balogh Brunó és a Kohner-cég egyik vezetője is közreműködött, míg most Kállay pénzügyminiszter visszaérkezéssel a tranzakció megérezt a megvalósításra. Már jelentették, hogy a pénzügyminiszter a múlt hét végén ebben az ügyben a budapesti nagytársaság vezetőit magához kérte és velük részletesen tárgyalta a kölcsön feltételeit.

A tárgyalás alkalmával a bankvezetők hajlandónak mutatkoztak arra, hogy a kormányának nyújtandó kölcsönt a budapesti pénzintézetek garantálják. Ezzel elhárult az utolsó akadály is a tárgyalások utjából. Ugy értesülünk, hogy a svájci bankcsoport egyelőre tízmillió frank kölcsönt bocsát Magyarország rendelkezésére. A bankcsoport élén a *Schweizerischer Bankverein* áll, ezenkívül a *Schweizerische Bankgesellschaft* és még néhány más svájci pénzintézet vesz részt a hitelműveletekben.

Egyesültek az osztrak legitimisták

Bécs, május 4. Hónapok óta tartó testvérháború után Wolff ezredes és Kunó Hoyzigg monarchista pártjai tegnap kimondták a bűnt. Ezzel szemben a Schager-Wiesner-féle harminckétszáz monarchista párt továbbra is fenntartja különállását.

Lendvai öt sajtópöre — egy délelőtt

Budapest, jun. 4. A budapesti büntetőtörvényszék sajtóbírói ítéleténél 7-én délelőtt öt sajtópör fő tárgyalását tüzte ki és valamennyi ügynek Lendvai István, „A Nép” munkatársa a vádlója. Ezeket az ügyeket a sajtóbírók már korábban is kiütözték, de a fő tárgyalást sohasem lehetett megtartani, mert a vádlott elmaradt a tárgyalásokról. A bíróság most azért tüzte ki Lendvainak ezt az öt ügyét egy délelőttre, hogy lehetőleg egyszerre végezhesen ezekkel a sajtóügyekkel, mert ha most sem jelennek meg Lendvai István a fő tárgyaláson, gondoskodni fognak elővezetéséről. A sajtópörök közül két ügyben az ügyészség képviselője a közvédelmi Lendvai István ellen, mert az egyik cikkét a zsidó hitfelekezet elleni izgatás büntette címén, a másikat pedig büntett és büntető földicsésítésének sajtóvétsége címén inkriminálják. Az izgatás címén emelt vád Lendvai Istvánnak „A Nép”-nek tavaly szeptember 10-én megjelent számában „Bucsu Budától” című cikke tartalmából folyik. Ebben Lendvai többek közt így ír: „Buda csöndes utcáit végigszentségteleníti a karvaiv orra tömeg, amelynek jószabott ruhákban járó ékességei valamikor a cipőiket tisztították a Rákóczi-uton s amelynek női elemei kerti villanylámpák fényénél piritanak rá a izezett szerelem zárt, tehát tisztességes helyiségeire. Itt pezsgőznek, bowleznek és zabálnak s övük a keresztény korcsmáros, a keresztény pincér, a pincérlány és muzsikás hábókólásai, mert övük a ropogós tiszteletek... Minden a gonoszoké, az ordítóké, a cédáké, az idegeneké lett.” Az ügyészség e közleményében a zsidó hitfelekezet elleni izgatás büntettét látja fő tárgyalásával. Abban az időben Lendvai „Beszélgetés Héjjas Ivánnal” címen írta meg azt a cikkét, amely többek között azt tar-

talmazta, hogy az orgoványi büntetőtörvények kezek a háttérből irányítják és Héjjas Ivánt akarták kompromittálni. A cikk tenorja azon bírósági ténymegállapítás ellen éleződött ki, amely az orgoványi büntetőtörvényben ítéletileg bizonyítottan vette Héjjas Iván beismerése alapján is, hogy az orgoványi gyilkosságokat az ő parancsa folytán követték el. Ezért látja az ügyészség az inkriminált cikkben a büntett és büntető föld-

csésítésének ismérveit. A többi sajtópör nem közvédelmi hanem főmagánvádra indult meg Lendvai ellen. Ezekben az ügyekben dr. Buza Barna az egyik sértett, aki sajtórágalmazás vétsége címén jelentette föl Lendvait, a másik ügynek panaszosza pedig Zsolt Béla hírlapíró, az ötödik ügyet pedig dr. Rassay Károly nemzetgyűlési képviselő ugyanezek sajtórágalmazás vétsége címén indította Lendvai ellen.

Ausztriában csökkentik a képviselők számát

Bécs, május 4. A készülőben levő választójogi reform kapcsán a kormány csökkenteni akarja a képviselők számát is. Beavatott helyről a „Debreczeni Független Ujság” bécsi

szereksztősége úgy értesül, hogy az októberben választandó új nemzetgyűlésnek huszszal kevesebb tagja lesz, mint a mostaninak.

A reáliskola jubiláris ünnepe

Szombaton és vasárnap zajlott le az állami főreáliskola félszázados fennállása alkalmából rendezett jubiláris ünnepség. Hatalmas érdeklődés mutatkozott az ünnepségek minden fázisa iránt, beszédes biznyságul annak, hogy a reáliskola mennyire igaz otthon talált Debreczenben s mennyire beleplántálta emlékeit a tanítványok szívének és ezreinek szívébe.

Szombaton délután sikerült díszelőadás volt a színházban, este pedig megalakult a tanulóársak szövetsége, amelynek elnöke Ungváry György, máv. főfelügyelő lett.

Vasárnap

folyt le a tulajdonképpeni ünnepély. A reáliskola udvarán Pálffy Béla apát misét mondott, amely alatt az egyházi vegyeskar énekelt. A többi válásfelekezetek részéről Nagy István ref. hitnár, Farkas Győző ág. ev. lelkes és Krausz Lipót izraelita, imát illetve beszédet mondottak.

Ezután a szülők és a vendégek megtekintették a növendékek rajkiállítását.

A feldíszített tornateremben 11 óra körül kezdődött a tulajdonképpeni jubiláris ünnepség. A kultuszminisztérium képviselőjében Schmöder Ervin államtitkár jelent meg.

Dr. Zalai János, az intézet igazgatója megnyitó beszédet mondott. Schwöder államtitkár üdvözölte elsőnek a jubiláns intézetet, azután sorban tolmácsolták az általuk képviselt testületek és intézetek nevében a jubiláns iskolát Haendel Vilmos, Varga Kálmán, Vass Károly, S. Szabó József, Horgor József, Papp Ferenc, Kardos Albert és Békés Gyula. Utóbbi a Kereskedő Társulat nevében.

S. Szabó József különösen meleg hangon emlékezett meg arról az időről, mikor a Debreczeni öskollégium utjára engedte gyöngye magzatát a reáliskolát, Kardos Albert, aki három

évtizedet töltött az ünneplő intézet szolgálatában a zsidó gimnázium üdvözlét tolmácsolta. „En — mondotta többek között Kardos — aki most egy csonka intézetet vezetek, egy gyöngye eseményét gondolok, én láttam az ünneplő iskolát, mint 2-3 osztályos csonka intézetet a kollégium egyik sötét folyosóján meghúzódni; én láttam az ünneplő intézetet a küzködés majdnem két évtizedre terjedő, csüggesztő időszakában. Én a főreáliskola példájából meritek bizalmat arra hogy a most reám bízott csonka intézet a debreczeni zsidógimnázium életben marad, kifejlődik.”

Ungváry György máv. főfelügyelő a volt tanulóársak szövetségének megalakulásáról tett jelentést. Csapó István egyetemi hallgató hatáson szavalt el Tóth Árpád szépségeiben gazdag alkalmi versét, melyet lapunk más helyén egészében közlünk. Dr. Madai Pál lebilineselő részleteket adott elő az iskola múltjából, majd dr. Keesks József főhadnagy emlékezett meg kegyeltes szavakkal a hősi halált halt tanulóársokról. Az ünnepség az Hiszekegy és a Himmusz élenklésével zárult.

Délben a Bika dísztermében 209 testületkes lankett volt. Ady Lajos főigazgató a kormányzóra mondott felköszöntőt, Zalay János Klebelsberg miniszterre, Horvay Róbert Debreczen városára, Ungváry József, Dávidházy Kálmán, Bihari Ferenc, Kuthy Sándor és Szabó Lajos lelkes köszöntői után

Pálffy Béla apátot

kivánták hani a jelenlevők. Az apát engedett a felkérésnek és formájában tökéletes, tartalomban mélyenjáró és jelentőségében nagyszerű beszéddel tette föl a toaszokra a koronát. Szeretelmessé emlékezett meg a tanári hivatásról, amelynek legszebb és legmértőbb jutalma a harmonikus képzett emberi lélek. Finom szavakkal esetele a nevelési misszió utját és eszközeit, a zsenge és hajlékony gyermeklélek kiforrálásának nemzetre kiható fontosságát. A helyesen tapintattal nevelt gyermekesereg harmonikus társadalmi életet fog élni

Erdős és Neumann

ER-KÓ

Cipőruház
Piac-utca 75. szám.

Női és férfi cipők legjobb kivitelben. Fehér vászoncipők nagy választékban.

A Gambinusban

ma és minden este Kiss Béla és fiai zenekara játszik.

felölt korában és nem esik martalékaul az áldatlan felekezeti viszálykodásnak. Aláhuzottan hangsúlyozza Pálffy apát a felekezetek közötti jószágos megértésnek a fontosságát, a különböző hiten levők öszinte egymáshoz fordulásának szükségét. A remek beszédet, amely klasszikus kifejezése volt a felekezeti békéltetés elitélésének és apothoézisa a felekezeti közti béke áldásosságának, az öszes jelenlevők elragadott, viharos tapsal honorálták.

Ezután Nagy József az intézet legidősebb tanára érdekes remiszenciákat elevenített fel, majd Maday Pál Ady főigazgatót, Horvay Róbert tanár pedig az intézet bőkezű adakozói Gyarmathy Istvánt, Veréb Lajost, Rényi Nándort, dr. Szabó Mihályt és Németh Aladárt köszöntötte fel.

A bankett a legjobb hangulatban a délutáni órákig tartott.

Tömeges ólommérgezések Debreczenben

A városi tanács mai ülésén úr Tóth Emil tanácsnok bejelentette a tanácsnak, hogy az utóbbi időben nagyon sok ólommérgezési eset fordult elő Debreczenben. Az ólommérgezések nyomán megindult a vizsgálat, amely kiderítette, hogy az ólommérgezés minden esetben a szódavíz okozta. A szikvizgyárakban lefolytatott vizsgálat ugyanis megállapította, hogy a gyárakban az ólomosövek nikkal bevonata lekoptott és így került ólom a szénsavas vízbe. A vizsgálat során a gyárakban talált szikvizmennyiséget lefoglalták és a gyárosok ellen megindították a kihágási eljárást.

Báró Jósika Sámuel meghalt

Kolozsvár, május 6. Báró Jósika Sámuel, a magyar főrendiház volt elnöke vasárnap délután életének 75. születésnapján Kolozsváron elhunyt. Jósika Sámuel egyik legmarkánsabb alakja volt az erdélyi politikának a régi világban és az maradt az öszes omlás után is, amikor rendkívüli szegregrettel és várkozással fordult eléje a földresújtott erdélyi magyarság.

Báró Jósika a régi Magyarországon a szabadelvű párti kormányoknak volt törzsökös hive és báró Bántyú Dez. ő kormányában ő volt a király személye körüli miniszter, az 1895 évtől 1898-ig, később visszavonult a nyilvános politikai életől, csak erdélyi hazájának ügyével foglalkozott, nagy oda adással, de a koalíció bukása után, a munkapárt diadalával ismét megjelent a közéletben: a király a főrendiház elnökévé nevezte ki és ezt a díszes méltóságot nagy méltósággal és és tapintattal látta el, a legelőbb pártarcokban is, midőn a Tiszáellenes vehemens küzdelmek a főrendiházba is átesaptak. Tiszta lemondása után ő is lemondott méltóságáról. A román megszállás óta egyik vezérpolitikusa a magyar kisebbségnek, amelyek egyik leghatalmasabb szolopá dolt ki halálával.

Jósika Sámuel már hosszabb ideje betegeskedett, legutóbb egyik előkelő budapesti szanatóriumban ápolták ahonnan szombaton szállították haza Kolozsvárra.

VÁSZN KALAP BÖRÖV
K 2200.— K 1878.—
MOSÓNYAKKENDŐ K 300.—
WERNER SÁNDORNÁL, PIAC-UTCA 72.

— Az új lakásrendelet meglehet kapható Hegedűs és Sándor r.-l. könyvkereskedésében. Piac-utca 34.

Köszöntő

A debreczeni főreáliskola 50 éves jubileumára írta
Tóth Árpád.

Te kedves udvar, meghiúsított régi termék,
Te ötven éves drága iskola,
Ma minden régi lüved újra gyermek,
S köszönt, mint kisdiákok friss sora.
Ma összegyűlünk e szelíd szigetre,
Melynek vihar nem ronghatja falát,
Ma őszbűnjünk szépen a szívedre,
Mint anya szívére a kis család.

Ma nem fáj úgy, hogy sok vágy
semmivé lett,
Mióta messzehagytuk falaid,
Hogy prózává herva zottát az élet
Gyermekkorunk tavaszj dalait,
Hogy gyakrabban láttunk tövist, mint

S hogy hajunk is már itt-ott szürkülő,
Mint hogyha ifjúságunk arany álmát
Elsősorban az osztrák és magyar pénzintézetek ellen.
Mivel a román kormány — miként ez a hozzá közelálló „Dimineața” és „Indreptarea” című bukaresti lapok közleményeiből kitérnek, nemcsak az eddigi rendelkezéseket tartja fenn, hanem a külföldi tőke ellen még radikálisabb intézkedéseket tervez, az osztrák nagybankok felvetették Románia nemzetközi pénzügyi bojkottjának tervét. Az osztrák nagybankok fontolóra veszik azt, hogy vajon lehetséges-e, hogy az a román kormány, amely minduntalan külföldi tőkét mindenféle rendszabá-

lyokkal sújtja és teljesen lehetetlené teszi a Romániában levő külföldi tőke mozgási szabadságát. A román kormány intézkedései folytán elsősorban a szejt osztrák nagybankok megakariák ismertetni a romániai helyzetet a többi európai nagybankokkal is, megakariák ezeket győzni arról, hogy addig, amíg a román kormány nem változtatja meg magatartását, a külföldi tőkék el kell kerülnie Romániát és minden hitelt meg kell vonni a román kormánytól. Az osztrák bankok akciója ugyan még csak a kezdet stádiumában van, azonban ha a közeli hetekben a román kormány magatartása nem változik meg, úgy a bojkott iránti akciój teljes erejéig folytatni fogják.

Es rátekintünk és megilletődve
Látjuk virágozó ifjúságot,
Mely büszkén és bizón néz a jövőbe
S mi ötven évet friss kedvvel fogad.
Csak emberlétben nagy szám az az

Amely után már lejtős lesz az út,
De a Te pályád csak szebb ívbe
szökken.
Minnél több ötven évvé nő a mult.

Köszöntünk hát ifjú erős anyánkat,
S míg lábunk szentelt közbödre hág,
Ugy érezzük, körödben újra áthat
A szívedből áradó ifjúság.
Újra tanítsz az életbe kimennünk
S büszkén vívni hőles tudást, ép hitet
És vallani: nem hullhat romba
bennünk.
Ami a jó iskola épített.

Jó iskolánk! még sok-sok ötven évet
Érj meg, virulj, légy fénylő, tiszta,
nagy,
Köved közt lüktessen az ifjú élet,
Ezer meleg szív, ezer büszke agy.
Nemes tanárok, sok nemes tanítvány
Hírét növeljék e tisztes falak —
S ne álljok meg közöttük soha hitvány
S ne rongta fényük soha rut salak!

Igy juss el ama szent jövő elébe
Mikor megint boldog lesz a magyar.
Régi erények régi nagyság népe:
Bár minket tán már rég a sír takar,
Te éli helyettünk majd és Te neveléd
Énokáink is híven s igazán
S legszebb ünneped akkor ünnepeléd
A feltámadás édes tavaszán.

A Canadian Pacific Trust Elnöke Budapesten

Budapest, jun. 4. A nyugateurópai államok pénzesportjai és az amerikai bankárok az utóbbi időben érdeklődnek Magyarországra iránt. Ezt bizonyítják egyre gyakrabban látogatásai, amelyek mind azt célozzák, hogy gazdasági viszonyainkat megismerjék és itt valamilyen üzleti vállalkozásba kapcsolódjanak. Legutóbb a newyorki National City Bank elnökének a budapesti tárgyalásai voltak az érdeklődés középpontjában, tegnap pedig újból egy olyan expedíció érkezett a fővárosba, amely még a Budapesten időző külföldiek sorában is föltűnést keltett. A világ leghatalmasabb vállalkozásának, a Canadian Pacific Trustnek az elnökgazdája, sir Beatty Eduard jött el Budapestre. Kisérétében van-

nak: Richard Smeaton White kanadai szenátor, sir George Melaren Brown, a Canadian Pacific londoni igazgatója, Frederik Edmund Meredith, a Canadian Pacific montreali hajószállítatának igazgatója, egy jogtanácsos és több titkár. A prágai gyors egyik bérelt szakaszából egyenesen a Dunapalotába siettek, ahol több lakosztályt rezerváltak számukra.
Sir George Melaren Brown az expedícióról a következőket mondotta: — Beatty elnök ur fölhatalmazására csak annyit mondhatok, hogy európai turnén vagyunk és főként a legyőzött államokat keressük ki. — Első állomásunk Hamburg volt, innen

Az osztrák nagybankok európai akcióit indítanak Románia pénzügyi bojkottja érdekében

Bécs, május 4. Az osztrák nagybankok körében mind nagyobb felháborodással tárgyalják a román kormány korlátozó intézkedéseit a külföldi, elsősorban az osztrák és magyar pénzintézetek ellen. Mivel a román kormány — miként ez a hozzá közelálló „Dimineața” és „Indreptarea” című bukaresti lapok közleményeiből kitérnek, nemcsak az eddigi rendelkezéseket tartja fenn, hanem a külföldi tőke ellen még radikálisabb intézkedéseket tervez, az osztrák nagybankok felvetették Románia nemzetközi pénzügyi bojkottjának tervét. Az osztrák nagybankok fontolóra veszik azt, hogy vajon lehetséges-e, hogy az a román kormány, amely minduntalan külföldi tőkét mindenféle rendszabá-

Berlinbe, majd Prágába utaztunk és mindenütt fontos üzleti természetű tárgyalásokat is folytattunk.
Beatty elnök 46 éves, érdekes jelenség. Krausz Simon meghívására határozta el magát a budapesti útra. Vasárnap a kanadai vendégek meglátogatták Hohler angol követet. — Beatty elnök ezenkívül még néhány fontos látogatást is tett. A tulajdonképpeni tárgyalások a kormánnyal és a többi illetékes tényezővel csak holnap kezdődnek meg és valószínűen a keddi napon befejeződnek. Reméljük, pénzt akarnak hozni és nem pénzt vagy más egyebet elvinni ebből a szegény országból.

Magától érteendő, hogy a Havas-iroda teljes mértékben meg van győződve a MTI jóhiszeműségéről és a MTI-t annál kevésbé vádolták hamisítással, mivel ilyen eljárás nem felel meg az uvariasság szabályának sem, amelyet az együttműködő hírszolgálati irodák egymásal szemben követnek.
A MTI részéről kért vizsgálat, valamint a Havas részéről kért vizsgálat tehát nyilvánvalóan — ki fogja deríteni hogy a hiba, amelyet sem a Havas-irodánál, sem a Magyar Távirati Irodánál nem követtek el, hol történt. A vizsgálat eredményét annakidején közzé fogjuk tenni.

Havas kontra MTI

Budapest, június 4. Az Est egyik maipari párisi távirata azt állította, hogy a Havas-ügynökség hamisítással vádolta a Magyar Távirati Irodát és hivatalos helyreigazítást követelt a megváltoztatott jóvátételi jelentés ügyében. A MTI az első pillanatoktól kezdve hihetetlennek tartotta, hogy a Havas ilyen indokolatlan váddal lépett fel, mégis felvilágosításért fordult Páris, ahova már régebben elküldötte a jóvátételi bizottság határozatáról hozzáfűzött eredeti táviratot, amelyben kétségtelenül kiderült, hogy nem egyezik a Havas által Párisban feladott telegrammal.
A Havas részéről ma a következő távirati nyilatkozat érkezett a MTI-hoz:

Megalakult a budapesti olasz fascio

Budapest, június 4. Tegnap délelőtt a budapesti olasz kolónia megünnepelte az olasz Statuto-ünnepet. A követség személyzete élén Castagnetto herceg olasz követ fogadta a vendégeket. Az ünnepi beszédet is ő tartotta. Méltatta az ünnep jelentőségét, kiemelte a fasiszta kormány érdemeit.
— Gróf Bethlen magyar miniszterelnök római látogatása — mondta beszéde végén az olasz követ — mely benyomást gyakorolt Olaszországban

egyénségének nemessége és teki-télye a legkellemesebb emlékeket hagyta hátra az olasz körökben. Őfelsége a király és Mussolini miniszterelnök fogadták gróf Bethlent, aki az olasz politikai és pénzügyi élet kiválóságaival folytatott megbeszéléseket. Gróf Bethlen látogatása megerősítette a rokonszeny ama kapcsolat, amelyek mindig összekötötték Olaszországot és Magyarországot.
Castagnetto herceg után Pignatelli di Montecalvo herceg, a budapesti olasz és magyar kereskedelmi kamara vezérigazgatója lépett elő és leendőletes szavakkal bejelentette, hogy megalakult a budapesti olasz fascio.
Castagnetto herceg megköszönte Pignatelli herceg bejelentését és felolvasta Mussolininak az ünnepély alatt érkezett táviratát, melyben a budapesti olasz fascionak és zservezőinek üdvözlését és jókívánásait küldi.

Morvay Zoltán †

Bizonyára sokan emlékezünk még azokra a nehéz és zsúfolt mondatokban írt, de mélyen szántó és bátor szellemű kritikákra, amelyekkel Morvay Zoltán feltűnt lapunk lapjain. De még többünk lelkében él a kritikák szerzője, az a magas, kísérletiesen sovány, de az örökös felkesedés lábában égő fiatal ember, aki város-szerte járt-kelt s izgatott a szó leg-nemesebb értelmében eszméiert, az írodalomért, egy nagy magyar vidéki szépirodalmi lap megteremtéséért.
Váradi fiú volt Morvay Zoltán s szülővárosában szinte már a levegővel szitta magába a modern írodalomért, a progresszív gondolatokért való rajongást, de egyuttal az írói ábrándokat, a költői babérokra való vágyakozást is. Talán több is volt benne az ambíció, mint a tehetség: szétszórtan megjelent kritikái, költeményei még inkább csak forrongást mutatnak. Kitérő munkát végzett mint fordító. Strindberg: *Ápa* c. tragédiájának magyarításával.
De Morvay Zoltánnak nem az írásai, hanem el ő sorban a tettei válnak igazán dicsőségére. Szinte egymaga teremtette meg Szegeden a 25 éves ifjú esodálatos agitációs erejével az első igazán formájú és tartalmu vidéki szépirodalmi lapot, a „Magyar Jövendő”-t. Megteremtette, de fenn-tartani nem tudta, mint annyi mel-mes kultur-törökvés, ez is megfulladt a magyar vidék halálos közönyében. Legszebb tervének ilye korai össze-állása bizonyára elkezerítette a lel-kes ifjút, akikne testét-lelkét már ré-ge kikezdte a halálos kór. Most, amikor halála hírért hozza a posta, mi, a magyar gondolat szerény napszá-mosai, megilletődve gondolunk a ki-dőlt bajtársra, akinél senki sem volt külön az írodalom iránti áldozatos szeretetben.

esik martale...
eti viszalyko...
hangsulyozta...
közötti jósa...
osságát, a kg...
zinte egymás...
égét. A remek...
kus kifejezése...
éltenség elité...
felekezeti...
ak az őszes...
riharos tapsal...
az intézet leg...
s reminiscen...
majd Maday...
orvay Róbert...
bőkezű adako...
t, Veréb La...
r. Szabó Mi...
írt köszöntöte...
hangulatban a

Érgezesek

ülésén úr Tóth...
tetette a tanács...
időben nagyon...
ét fordult elő...
óiommergezesek...
vizsgálat, amely...
óiommergezes...
óidaviz okozta...
folytatott vizs...
pította, hogy a...
övek nikkal be...
y került ólom...
vizsgálat során...
szikvízmeny...
gyárosok ellen...
ási eljárást.

Sámuel

Báró Jósika...
őrendház volt...
tán életének 75...
várótt elhunyt...
yik legmarká...
délyi politikának...
maradt az össze...
rendkívül sze...
al fordult telje...
i magarság...
i Magyarorszá...
árti kormányok...
híve és báró...
nyában ő volt a...
li miniszter, az...
később vissza...
s politikai élet...
mazájának ügyel...
nagy oda...
bukása után, a...
ismét megjelent...
áj a főrendház...
és ezt a díszes...
heltőssággal és...
ei, a legéle-ebb...
dön a Tisza...
delmek a főren...
Tisza lemondá...
ott méltóságáról...
óta egyik vezér...
kisebbségnek”...
natalmasabb osz...
l.
r hosszabb ideje...
bb egyik előkelő...
iumban ápoliták...
szállították haza

P BÓRÓV...
K 1876...
NDÓ K 300...
PIAC-UTCA 72...
delet meglele...
s Sándor r.-t...
Piac-utca 34.

LEGNAGYOBB KALAP
VÁLASZTEK. OLCSÓ ÁRAK.
Herman és Friedmann
Piac-utca 10. Bikával szemben.

Girardi és gyermek
SZALMA KALAPOK
nagy választékban
FRANK IMRENÉL, Piac-utca 43.

Feldheim Imre
POSTÓHÁZ
Kossuth-utca 6.
még mindig a legolcsóbb bevásárlási hely

Lipcsei Szőrmeház!
Kohn Sándor szőrmester
Nyil-utca 139. szám,
az Árpád-téri villamos megállójánál.

Javítást, alakítást, szőrmefestést vállalok
lipcsei módszerre.
Női báránybőr bekecskek készülnek a legújabb divat szerint.

K. P.

Mussolini csillagjósása

Róma, június 2. Ha Mussolini Milánóban jár, sohasem mulasztja el, hogy fel ne keress Rosconi csillagjóst. Rosconi nevét akkor kezdték emlegetni, amikor 1918 elején megjósolta, hogy a világháború annak az esztendőnek november havában fog véget érni. Persze senki sem akarta neki elhinni, mert hiszen abban az időben az antant hatalmak még legalább kétes-tendei háborúra számítottak. Amikor tehát 1918 novemberében mégis megkötötték a fegyverszünetet, Rosconi inárt általánosan megnyilvánult a bámulat. Mussolini figyelmei is ez a

terelte a csillagjósra. Ugy látszik, hisz a tudományában, mert minden nagyobb elhatározása előtt felkeresi a hosszasan elbeszélget vele. A faszszista torradalom kitörése előtt szintén párt a csillagjós. Ez a körülmény még inkább emelte.

— Mussolini kinevezett csillagjósát így hívják szélében-hosszában. Rosconi most ismét életielt adott magáról.

— A legközelebbi háború — szölt a körje sereglett újságróknak — tíz esztendő múlva fog kitörni.

— Kik fognak résztvenni ebben a harcban? kérdezték tőle.

A csillapjós erre nem válaszolt. Minél jobban faggatták, annál makacsabban hallgatott. Ugy látszik, ezt a titkot csak Mussolininak árulta el. Mindamellett valamit mégis mondott.

— Ebből az új háborúból — szölt — Itália ismét új területekkel gazdagodva és megnagyobbodva fog kijönni.

Az olasz újságrókat a jóslat tökéletesen kielégítette.

HIREK

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG
politikai napilap.

A szerkesztésért felelősen felelős
RÖMER RICHARD.

Kiadó:
HEGEDÜS és SANDOR
irodalmi és nyomdai r.-t.

Előfizelési ár: Egy óra 800 kor.
Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el.

Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34.
Telefon 10-20.
Éjjel Piac utca 49.
Telefon 18.

Kiadóhivatal: Piac-utca 49.
Telefon 18.

A reáliskola költői

A debreczeni reáliskola megalkotói bizonyára úgy gondolták, hogy az ősi kollégium mellett, mely századokon át áldozott a humánus tudományok oltárán, olyan intézményt teremtsenek, amely a reális tudományok emelői gyakorlati érzékű, tette kész, reális termelő munkát végző férfiakat neveljen. Mégis akadtak realisták, akiket nem az ábrázoló geometria görbéi, nem a fizikai műszerek, nem a kémia lombikjai érdekeltek leginkább, hanem a poétika szelid tudományához vonzódtak, az irodalom tanulmányozásába mélyedtek meleg szeretettel. Dr. Kardos Albert tanítványai voltak ezek az ifjú irodalmárok: *Tóth Árpád*, *Grósz Zoltán* és *Kuti Sándor*, akik együtt versenyeztek az önképzőköri habérokért Közülük azóta Késégtelenül *Tóth Árpád* vitte el a pálmát, aki a magyar irodalom országos nagy értékei közé emelkedett, de a másik két diák sem hozott szégyent a diákkiskolára, mert ki ne ismerné *Nagy Zoltán* csöndes, szelid, de bensőséges költészetét és *Terey Sándor* szárnyaló irredenta verseit, művészi fordításait? A reáliskola bizonyára szívesen látta inmeplő tanítványait: a mérnökök, építézek, vasutasok sorában a három inpraktikus poétát, akiknek egyike okájával földiszét adta az 50 éves jubileumuk.

— Évzárás az egyetemen. A Tisza István Tudományegyetem szerdán délelőtt tartja ünnepélyes évzárását a következő programmal: Az istentisztelet rendje délelőtt 10 órakor a református nagytemplomban 1. Fehérlélek ének: Te bemed biztunk... (A XC. zsoltár 1. verse.) 2. Közének: Örökkön örökké élő... (237. dicséret 1. verse.) 3. Dürren: A viharban. Énekli a debreczeni református kollégiumi kántus, 4. Imádkozik dr. Lenc

Kitiltották a románial egyetemről az antiszemita zavargók vezetőit

Bukarest, június 4. (Orient Radio.) A bukaresti egyetemi tanács tegnap tartott ülésén foglalkozott az egyetemi antiszemita mozgalommal. Az

A román parlamentben véresre verték egymást a képviselők

Bukarest, június 4. A bukaresti kamarában az utóbbi hónapokban nem szokatlan verekedések között is feltűnt a kormánypart és a parasztpárt között tegnapelőtt lefolyt verekedés.

Mihalache parasztpárti vezér szólalt fel az ugynevezett Rasicatörvény tárgyalásánál. Beszéde alatt többször heves vihar tört ki, amelyek során Orleanu elnök megvonta tőle a szót. Michalache nem akarta elhagyni a szónoki emelvényt, mire az atléta-terméű Manoilescu háznagy aki már több ellenzéki képviselőt dobott ki az üléssteremből, nekietett a parasztpárti vezérnek, hogy őt is leráncigálja a szónoki emelvényről.

Józa egyetemi ny. r. tanár, a rejtőmátus hittudományi kar tagja, 5. A CXXXV. zsoltár, idést! Sz. Nagy Károly, átirásában. Énekli a debreczeni református kollégiumi kántus, 6. Záró ének: Boldog, kinek nem kell szánni... (236. dicséret 3. verse.) Az egyetemi közgyűlés rendje délelőtt háromnegyed 11 órakor, a református kollégium dísztermében: 1. Hymnus. Énekli a református kántus, 2. Rectori megnyitó. Tartja dr. Teghze Gyula e. i. Rector, 3. Alkalmi beszéd a trianoni békével kapcsolatban. Tartja dr. Huzella Tivadar ny. r. tanár, 4. Iszekegy... Radnay Miklóstól. Énekli a debreczeni református kollégiumi kántus, 5. Dr. Bacso Jenő, a jog- és államtudományi kar dékánja, értekezés: A kötött bizonyítás jelentősége a felülvizsgálati eljárásban, 6. A beérkezett pályamunkák méltatása és a pályadíjak kiosztása 7. Szózat. Énekli a debreczeni református kollégiumi kántus.

— Lichtmann Márton nyugalomban. A régi postásárda egy érdemes tagja Lichtmann Márton főellenőr saját kérelmére nyugalomba vonult, egy emberöltőig állott a magyar posta szolgálatában Debreczenben egyfolytában 32 évig és tévékeny részt vett a debreczeni posta fejlesztésében. Népszerű, előzékeny, tipikusan közismert tisztviselője volt a főpostának, nagy szaktudásával, szíves szolgálatkészséggel állott utbagazítással és felvilágosítással a felek rendelkezéére, ezzel magának sok barátot és tisztelőt szerzett. Értékes munkásságáért felettes hatóságától elismerő okiratot és annak idején legfelsőbb királyi kitüntetést is kapott. Most midőn a tényleges szolgálatától meg vált Deményi Károly államtitkár a posta és táviratok vezérigazgatója és Demkó Jenő kerületi posta főigazgató hosszú évtizedeken kifejtett buzgó szolgálatáért köszönetüket fejezték ki a nyugalomba vonuló derék Lichtmann Mártonnak.

— Műpártoló Egyesület kiállítása. A kollégium dísztermében levő kiállítás kedden délután és szerdán egész nap zárva. A kiállítás csütörtök délelőtt 9 órától este 7 óráig naponta megtekinthető. A kiállítás a jövő héten zárul.

antiszemita zavargások előidéző-ével vádolt diákokat az egyetemi tanács Románia összes egyeteméről kizárta.

Oriási tumultus keletkezett, a parasztpártiak vezérük védelmére lettek, a kormánypártiak viszont a háznagyot támogatták. A nagy kavardásban az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

Szűnet után Mihalache újra megkísérelte, hogy szóhoz jusson, de a háznagy ímet elakarta távolítani a teremből. Mihalache ekkor a kezéigyebe eső két tintatartót a háznagyhoz vágta. Erre a parasztpártiak és a kormánypártiak valóságos öklökre mentek egymással. Filipescu képviselő két képviselőtársát véresre verte. Mikor mintegy félóra múlva ismét helyreállt a rend, az elnök több képviselőt tíz-tíz napra kitiltott.

— Eljegyzés. Weintraub Ida (Kolozsvár) és Kertész Jakab (Debreczen) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Vitézi beiktatás. Tiszaesége község határában Fried Leó által felajánlott 16 kat. holdas vitézi telkekre június hó 3-án iktatták be Vitéz Szűcs Lajos tart. törzsmestert, mezőrendőr, a kormányzót az ünnepségen Vitéz Lipcsy Márton törzskapitány s a kormányt dr. Hadházy Zsigmond főispán képviselték. Megjelentek még az ünnepségen dr. Petry Pál államtitkár, Tiszaesége község képviselője, titkárával, dr. Zsarkó Pál miniszteri osztálytanácsossal egyetemben, Vitéz Nagy Pál tábornok székkapitány, Nábráczky Béla alispán helyettes vitéz, főjegyző, Orosz Sándor és még számosan. Az ilusztis társaságot délelőtt 9 órakor fogadta a képviselőtestület élén Nagy Gyula községi főjegyző, aki az üdvözlés után a református templomban tartandó istentiszteletre kalauzolta a vendégeket. Az istentiszteletet diszközgyűlés követe, ahol a kormányzó képviselőjét Orosz Sándor főszolgabíró, a beiktatandó vitézt pedig a község egyik kigazdájája üdvözölték. A törzskapitány a gyűlés után a templomtéren méltatta a vitézi intézményt és az új telkes vitéz érdemeit. Hosszu koesior vitte ezután a közönséget a vitéztelekre, ahol azt hivatalos formások között az új tulajdonosnak átadták. Az ünnepség alatt a vitézrend egyenruhás regősei hazafias dalokat és szavakat adtak elő.

— Eredménytelen a főváros Petőfi-szindarab pályázata. Budapestről jelentik: A Petőfi centenárium alkalmából a főváros 100 ezer koronás pályadíjat tűzött ki olyan színmű megírására, amelynek tárgya Petőfi életével valamelyes vonatkozásban van. 22 pályamunka érkezett be. A pályadíj odaítélésére kiküldött bizottság most hozta meg döntését. A kiküldött bizottság úgy találta, hogy a 22 pályamunka közül egy sem üti meg azt az abszolút irodalmi értéket, hogy a pályadíj kiadható lenne.

— Házasság. A Gelber testvérek cég belfajta Gelber Ignác házasságot kötött Pollák Eugeniával Pollák József zalaegerszegi földbírtokos leányával. Minden külön értesítés helyett.

— A vermesoldali vitézi telkek ügye. Debreczen város még annak idején 300 hold földet ajánlott fel a Vermesoldal nevű birtokából vitézi telkek céljaira. A felajánlásra most leirat érkezett a belügyminisztertől, amelyben azt kéri, hogy tegyen a város részletes jelentést, milyen telkeket, illetve birtokrészeket ajánlott fel vitézi telkek céljaira. A városi tanács Zöld József referátuma nyomán elhatározta, hogy a legközelebbi közgyűlés után részletes jelentést fog tenni a belügyminiszternek.

— A szőlősgazdák hitelszükségletének kielégítése. A földművelésügyi minisztérium felügyelete alatt álló országos mintapince szervezeti szabályzata értelmében a termelők által beküldött borokra a rendelkezésre álló hitel keretében előleget adhat. A szervezeti szabályzat ezen rendelkezése folytán az országos központi mintapince kezelésével megbízott magyar szőlősgazdák egyesülete felhívja a szőlősgazdákat, hogy a mintapincébe beküldeni szándékolt borokat minél előbb jelentésk meg. Megjelölendő a bor mennyisége, éviárata, minősége (szőlőfajta), termőhelye és szesztartalma. Csak egészséges legalább 10 fokos borok jöhetnek tekintetbe. Az előleg nagysága a becsérték 50 százalékát nem haladhatja meg, kamata pedig a jegyintézet mindenkori kamatának felel meg. A beküldés előtt négy darab 0,5 literes átlagneműt mutatót adni. A bejelentések az országos központi mintapincének Budapestre küldendők be.

— A tárgyalás előtt felakasztotta magát egy bajor össeesküivő. Münchenből jelentik: Machaus karmester ma cellájában felakasztotta magát. Machaus egyike azoknak, akik mint Fuchs éstőbb mások mára meg voltak idéve a müncheni törvénszék elé, ahol hazaárulás miatt eljárás volt ellük folyamatban. Emlékezetes, hogy március 7-én letartóztatott össeesküivők egyike Kühles jogtanácsos, aki szintén erős gyamu alatt állott, rövid idővel kihallgatása előtt nyaralóiban agyonlőtte magát. Az össeesküivők ellen indított vizsgálat meglehetősen bizonyítékként eredményezte azt, hogy a vádlottak Bajorországnak a német birodalomtól való elszakítását és Ausztriával való egyesítést akarták francia protekturátus alatt.

— Angliai internáltakat keresnek. A honvédelmi minisztérium felhívja Palkovics Ádám 1893-beli tyukodi születésű, Gyenes István 1867-beli sajkózási születésű, Somodi Lajos állítólag 1880-beli tahitótfalu születésű Angolországban volt polgári internáltakat, illetve azok hozzátartozóit, hogy jelenlegi pontos lakcímeiket a honvédelmi minisztérium 36. osztályának 1117/36-923. számra való hivalkozással sürgősen jelentsék be.

— Sopronban megszüntették a villamosforgalmat — ráfizetés miatt. Sopronból jelentik: A sopron városi villamos vasut forgalmát a hét végén megszüntették. A megszüntetésre az adott okot, hogy a villamosvasut állandóan ráfizetett az üzemre.

Értesítés.
Szűcsműbelyünk kibővítettük, ahol mindenféle szőrmemunkákat legkényesebb ízlés szerint jutányosan készitünk

KÖVÁRY ÉS ALTMAN
PIAC-UTCA 42.
MIKLÓS-UTCA 22.

Dr. REX-féle PIPERESZAPPANOK
legjobb, legolcsóbbak!
Kapható drogueriákban és illatszertárakban.

UJ GÉPJAVÍTÓ MŰHELY!
Van szerencsém értesíteni, hogy a volt Vértess Testvérek cégtől megváltam és

MIKLÓS-UTCA 53. SZÁM ALATT
ujjonnan berendezett gépjavitó műhelyt nyitottam, ahol mindenféle gépjavitást, vasaszerge munkát és autogén hegesztést válllok. Szíves partfogást továbbra Vértess János, avoltVértess Testvérek is kérve tisztelettel cég belfajta.

Önkéntes árverés.

Felhívás, mely mindenkit érdekel.

Magánosok, szállodások, kávéház-tulajdonosok! Eladók kiküldési áron alól is! A tárgyak egyenként is eladók, készpénzért, 10 szobaberendezés használt állapotban, ágyak, szekrények, mosdók, székek, diványok, szelvények, fotelok, szalagarnitúrák, képek, tükrök, órák, 10 márványasztal vaslábon, Étkező- és konyhaedények, Agyneműk, vánkások, paplanok, matracok, függönyök, szőnyegek, falvédők, zománc laborok és korszok Debreczenben, Hatvan-utca 34. alatt az udvarban, dr. Tóth Endre kir. közjegyző közbenjöttével június hó 7-én, csütörtökön reggel 9 órától egész napon át és szükség esetén pénteken is előrvezetettek. (A III. fokú vételi illetéket vásárló tartozik azonnal lefizetni és a megvett ingókat 2 nap alatt elszállíttatni. A vétel után esetleg beálló károsodásért árvereztető nem zavartat.)

**Liszt-éstermény-
raktár Király-u. 4.**

Pékek és fűszeresek, valamint magánosok legutóbbi sabb bevásárlási forrása
Tulajdonos: Friedmann László.

Hirdetmény.

A Derecskei Közgazdasági Bank R.-T. 1923 május 31-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 450,075 K-ról 900,150 koronára fel emeli. Minden részvényesnek egy drb. régi részvény után egy drb. új részvényjegyre van joga 85 K árfolyamon.

Az elővételi jog a régi részvény bemutatása mellett **június 10-ig** gyakorolható.

Az Igazgatóság.

**Jókat
összes munkált,
Pallas Lexikont**

és egyéb könyveket
10 árban vásárol
ACZÉL antikvárium,
Első Takarékpálota.

SZEPLŐ, PATTANÁS és BŐRBÁNTALMAK ELLEN

használaton
KORZÓ „ÉVA“ ARCKENŐCSÖT ÉS SZAPPANT!
PIPERE SZAPPANOK ÉS MINDENFÉLE ILLATSZEREK
legelősbban beszerezhetők a
KORZÓ DROGUERIÁBAN, PIAC-UTCA 42.

Épületes, deszka, lécs,

kátrányos fedéllemez és mindennemű építési anyagok legelősbban beszerezhetők
Burger és Weinberger fatelepen,
Szoboszlai-ut 1. :: :: :: Telefon 11-82.
Száras tűzifa házhoz szállítva megrendelhető.

Mentőszekevény

Schön Sándor
keztű, kétszer és orvosi
műszeraktárban
Debreczen, Piac-u. 13
Csapó-utca sarok.

**Zander-féle és
vizgyógyintézetemben**

az órák beosztásai:
Férfiak: d. e. 7-10 óráig,
d. u. 5-8 óráig.
Nők: d. e. 10-1 óráig,
d. u. 2-5 óráig
látogathatják az intézetet.
Vizkurák, iszap-, szénsavfürdők,
Zander-féle és svéd gyógytorna.
Tisztelettel
Dr. Szász Adolf
orvos, tulajdonos.

MEGHÍVÓ.

Az Orbán és Társa Fekereskedelmi R.-T. 1923. évi június hó 15-én d. u. 3 órakor Debreczenben, Szoboszlai-ut 3. sz. alatt rendes közgyűlést tart, melyre a részvényeseket meghívja az igazgatóság. A szavazati jog gyakorolhatása céljából a részvények legelőbb 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál helyezendők letéthe. Az évi mérleg és igazgatósági jelentés a közgyűlést megelőző 8 napon át a társaság helyiségében megtekinthetők. Tárgysorozat: 1. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1922. üzletévről, mérleg megállapítása, határozathozatal a nyereség hovatfordításáról és felmentvény megadása. 2. Jelentés a felügyelőbizottsági tag lemondásáról és pótlás behívásáról. 3. Felügyelőbizottság díjazásának megállapítása. 4. Esetleges indítványok.

**DEBRECZENI MECHANIKAI
FEHÉRNEMŰ VÁLLALAT
SZÉCHENYI-UTCA 30.**

Vállal fehéreműkészítést hozott anyagból is.

Értesítjük

a t. hölgyközönséget, hogy Kossuth-utca 26. szám alatt angol és francia nődivattermet nyitottunk. A legfinomabb izlésnek is megfelelő toaletteket pontosan és jutányos árban készítünk.

„Belvárosi nődivatterem“
Haás Viola és Társa.

Központi Éléstár

Miklós-utca 2. sz.
(Apolló mozgóval szemben.)
Kapható jutányos áron mindennemű liszt élelmény, buza, dara, korpá, bab és egyéb élelmiszer.
Telefon szám 12-93.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 100 korona, minden további 10 szög 15 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 150 korona, minden további 10 szög 15 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL

**Aranyat,
ezüstöt, drágaköveket, hamis fogakat legmagasabb árban vesz**

Braun Mór
ékszerész, Piac-u. 31.
Mihalovits gyógyszerész-tára mellett.

Napraforgóolajat legmagasabb árban vásárolok. Klein, Arany János-utca 10.

ELADÁS

Kalaplakot
vegyen Stern festékkészletében, kiváló minőségű, legelősbban Piac-utca 10. Bikkával szemben.

Száras tűzifát
vaggontételben, hasább és aprított állapotban, valamint faszén és kőszén legelősbban szállít Gránfeld, Csapó-utca 16. — Telefon 982.

**KASZÁK
VILÁK**

BESZLER és DÁVID
VASKERESKEDÉSÉBEN,
PIAC-UTCA 7. SZ.
KOSSUTH-SZOBOR MELLETT

Hálóok, chédők, hencser, matrac, nyugágy, gyermek kocsik legelősbban beszerezhetők Fenyvesnél, Piac utca 37.

Portlandcement kavics, stukatur nád, — kátránypapír kapható a Debreczeni Működőgyárnál

**SZÁRAS
TŰZIFA**

felaprítva és hasábban — valamint
KŐSZÉN

hazaszállítva megrendelhető
Fabehozatali és Kereskedelmi R.-T.
telepen
Homokkért
Gázgyár és Kőraktár között. —
Telefon 13-96.
Pesti-u. 2.
Telefon 13-95.

Mész darabos

és oított, portland-cement, minden építkezési anyag legelősbban beszerezhető Singer Lajos Hatvan-utca 71. Telefon 746.

Hegedű

régi, kijátszott, előnyös áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Bőr-
gobelin garnitúrák, plüss diványok, matracok, hencserek, berszely fotelok kaphatók Szántó kárpitosnál, Zugó-utca. Telefon.

Hencserek,
plüss diványok, matracok készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnál, Halköz 8.

Nagyléta
község alatt fekvő 25 hold kitűnő fekete szántóföld egy, esetleg több darabban eladó. Értekezni Schwartz hitelszövetkezeti könyvelőnél, Nagyléta.

Egy
modern fűszerberendezés 144 fiokkal eladó. — Megtekinteni lehet Steier Adolfnál, Nagylétán.

Családi
okokból azonnal elfogalható ház eladó. Rajta lévő vendéglő nemcsak megőrhethet, hanem vagyonszerzést biztosít. Több szoba melékkhelyiségekkel, egy teremmel. Mind azonnal átadó. Nyugoti-utca 48.

KERESLET

Aranyat,
ezüstöt, briliánsot, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Zongorák,
hegedűk, vonóshangszerek javítását elvállalom. Liska, Bethlen-utca 27.

Tanuló
fizetéssel felvétetik Adorján és Mandel fűszer- és gyarmatárú nagykereskedő cégnél. Piac utca 83. szám, az udvarban.

**Munkás-
leányt**

foivesz a
Hegedűs és Sándor
ri. könyvtárszeti osztálya,
Piac-utca 49.

Tanuló
leányok felvétetnek Fülöp Nővérek varrodájában, Péterfia 14.

**KIFUTÓ
FIUT**

vagy
SZOLGÁT

azonnali belepésre keres a
Hegedűs és Sándor R.-T.
nyomdai osztálya
Piac utca 49. szám.

**Gyermek-,
férfi- és női
fürdőtrikók,**

gyermekharisnyák prima minőségben, minden színen és olcsóbb gyermekharisnyák is kaphatók
Dr. HEGEDŰSNÉ
GYERMEKÖLVATHÁZBAN,
SIMONFY-U. 2.

Lankibordó asszony felvétetik lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 49.

50.000 korona
jutalmat adok annak, ki nekem egy szoba konyhából álló lakást szerez. Cim a kiadóhivatalban.

Gyakorlott gépirőnd,
aki gyorsírást is tud, ügyvéd irodába azonnal felvétetik Cim a kiadóhivatalban.

VEGYES

Aranyat,

ezüstöt, briliánsot a legmagasabb árban vásárol **Kátai** ékszerkereskedő, Piac utca 19. I. em. Telefonhívásra házhoz megy. Telefonszám 624.

Gyermek kocsik
és alkatrészek a legelősbban kivitelben kaphatók. Továbbá bármely vas- vagy fémműveletről és csiszolásokról, fém- és tömegmunkák szakemberen gyártatnak. Pongrácz műlakatosság, Domb-utca 20. Tanulók felvétetnek.

Pálunkalövő üstök,
mosó- és cserüstök készszen, legelősbban Mándoki rézművesnél. Arany János-utca 13. sz. Ócska vörösréz naplárón vesz.

Lengyel

kelmefestő
fest,
tisztít
ruhákat
legszébben
Csapó-u. 28. és 95.

Elsőrendű
berlini sapkakészítő. Mindennemű civilsapkák, gépell kalapok legelősbban kivitelben készítenek. Finom sapkák készszen is kaphatók. Széchenyi-utca 16., keresztépület.

POLOSKAIRTÁST

vállal felelősség mellett helyben és vidéken
RÁTHONYI GÁBOR
szab. főregírtő Debreczen,
SZÉCHENYI-U. 40.
Szabadalmazott poloska-
írtószersz kapható.

Menekült órák
szakszerűen és meglepő olcsón vállal javításokat Rákóczi utca 36